

Súd: Najvyšší súd
Spisová značka: 3Cdo/125/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8816202162
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 12. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Renáta Gavalcová
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2025:8816202162.1

Uznesenie

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu EOS KSI Slovensko, s.r.o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 35724803, zastúpeného spoločnosťou Remedium Legal, s.r.o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 53255739 proti žalovaným 1/ T. J., narodenému D., 2/ Q. J., narodenej D., 3/ R. I., narodenej D. zastúpenej advokátkou JUDr. Máriou Didekovou, Poprad, Zdravotnícka 2, o zaplatenie sumy 8.140,81 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 11C/75/2016, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 22. novembra 2023 sp. zn. 11Co/21/2023, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie o d m i e t a.
- II. Žalovaná 3/ má voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 11. novembra 2022, č. k. 11C/75/2016-370 rozhodol tak, že:

„I. Žalovaní v 1. a 2. rade sú p o v i n í zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne istinu 7.636,67 eura, úrok z omeškania vo výške 201,90 eura za obdobie od 23. 07. 2011 do 31. 01. 2012, úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 7.636,67 eura od 01. 02. 2012 do zaplatenia, všetko v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. Voči žalovanej v 3. rade žalobu z a m i e t a .

IV. Žalobcovi p r i z n á v a voči žalovanému v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 92,58 %, o výške ktorého rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

V. Žalovanému v 3. rade p r i z n á v a voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorého rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.“

1.1. Právny predchodca žalobcu sa návrhom doručeným súdu prvej inštancie dňa 15. 2. 2012 domáhal od pôvodne žalovaných 1/ E., 2/ X. 3/ Q. a 4/ R. I. zaplatenia sumy 8.140,81 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 12,49 % ročne zo sumy 7.636,67 eura od 1. 2. 2012 do zaplatenia a náhrady trov konania. Žalobu odôvodnil žalobca tým, že na základe Zmluvy o stavebnom sporení č. D. bola s pôvodne žalovanými 1/, 2/, 3/ a 4/ uzatvorená Zmluva o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere zo dňa 22. 8. 2006 (ďalej len „zmluva o úvere“), v súlade s ktorou poskytol žalobca pôvodne žalovaným 1/, 2/ a 3/ mimoriadny medziúver vo výške 8.962,36 eura. Pôvodne žalovaná 4/ prevzala ručením na seba povinnosť uspokojiť pohľadávku, ak ju neuspokojia pôvodne žalovaní 1/, 2/ a 3/. Z dôvodu podstatného porušenia zmluvnej povinnosti pôvodne žalovanými 1/, 2/ a 3/ omeškaním v splácaní, odstúpil právny predchodca žalobcu listom zo dňa 28. 6. 2011 v súlade s čl. VI. a VII. od Zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere a vyzval pôvodne žalovaných 1/, 2/ a 3/ na okamžité vrátenie poskytnutých úverových prostriedkov pred dohodnutou dobou splatnosti v 7 dňovej lehote. Pôvodne žalovaná 4/ si svoju povinnosť vyplývajúcu z ručenia taktiež nespĺnila. Zostatok pohľadávky

ku dňu 31. 1. 2012 je vo výške 8.140,81 eura, 12,49 % ročný úrok z omeškania z istiny 7.636,67 eura od 1. 2. 2012 do zaplatenia.

1.2. Súd prvej inštancie rozsudok odôvodnil tým, že žalobca a pôvodne žalovaní 1/, 2/ a 3/ ako dlžníci uzavreli dňa 8. 8. 2006 zmluvu o úvere, v zmysle ktorej žalobca ako veriteľ poskytol dlžníkom úver na základe uzatvorenej zmluvy o medziúvere. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie medziúveru vo výške 8.962,36 eura, pričom po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení, na základe ktorej bol medziúver poskytnutý a súčasne pri dodržaní všetkých zmluvných podmienok sa medziúver zmenil na stavebný úver vo výške cca 5.377,41 eura. Keďže nastali podmienky predpokladané v zmluve tým, že pôvodne žalovaní boli v omeškanií so splácaním, odstúpil právny predchodca žalobcu listom zo dňa 28. 6. 2011 v súlade s čl. VI. a VII. od Zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere a vyzval pôvodne žalovaných na okamžité vrátenie poskytnutých úverových prostriedkov pred dohodnutou dobou splatnosti v 7-dňovej lehote. Súd mal nárok na zaplatenie sumy 7.636,67 eura za preukázaný. Do podania žaloby nebola pohľadávka žalobcu s príslušenstvom uhradená, preto zaviazal na jej zaplatenie žalovaných 1/ a 2/ v súlade s vyššie cit. § 511 Občianskeho zákonníka a žalobe v uvedenom rozsahu vyhovel. Súd prvej inštancie sa však nestotožnil s návrhom čo do úrokov z úveru po zosplatnení. V danej právnej veci žalobca pristúpil k zosplatneniu celého úveru ku dňu 28. 6. 2011, zo strany žalobcu došlo k určaniu lehoty predčasnej konečnej splatnosti úveru a súd preto dospel k záveru, že žalobcovi vznikol nárok na úroky z úveru iba do dňa 28. 6. 2011, potom už nastupuje režim platenia úrokov z omeškania. Vzhľadom na vyššie uvedené súd žalobcovi nepriznal nárok na úrok z úveru po zosplatnení v sume 302,24 eura, vyčíslený v období od 23. 7. 2011 do 31. 1. 2012, ani požadovaný úrok vo výške 7,49 % ročne zo sumy 7.636,67 eura od 1. 2. 2012 do zaplatenia a v tejto časti žalobu žalobcu zamietol. Žalobcovi priznal súd nárok na úrok z úveru do odstúpenia od zmluvy dňa 28. 6. 2011. Súd priznal nárok žalobcovi iba vo vzťahu k žalovaným 1/ a 2/.

1.3. Čo sa týka žalovanej 3/ - ručiteľky, vo vzťahu k nej súd žalobu zamietol z dôvodu, že na základe vykonaného dokazovania nebolo žalobcom preukázané, že žalovaná 3/ prevzala ručenie vo vzťahu k žalovanej sume. Žalobca súdu predložil originál Zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere, kde na poslednom liste sa nachádza podpis žalovanej 3/ a na druhej strane posledného listu osvedčovací pečiatka, z ktorej vyplýva, že táto listina bola žalovanou 3/ podpísaná v Q.. dňa 22. 8. 2006. Žalovaná 3/ od začiatku tvrdila, že v danom čase bola v práci v T. a v Q. L. ani vtedy ani nikdy inokedy nebola, a teda uvedenú listinu tam nemohla podpísať. Z tvrdení žalovanej 3/ vyplýva, že nejakú listinu podpísala na parkovisku v T., avšak nie je zjavné, či to bola uvedená zmluva alebo listina Žiadosť o úver. Jednoznačne však tvrdila, že k dispozícii mala iba jeden, maximálne 2 listy papiera, na ktorých nikde nebola uvedená suma, za ktorú preberá ručenie. Z odborného vyjadrenia T. znalkyne v odbore písomznanectvo vyplýva, že podpis ručiteľky na Zmluve o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere je podpisom žalovanej 3/. Žalovaná 3/ Zmluvu o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere ako ručiteľka vlastnoručne podpísala. Z ďalších dôkazných prostriedkov vyplynulo, že žalovaná v Q. L. overiť podpis nebola, keďže v uvedený deň bola v práci v T. a dokonca aj z tvrdenia obchodnej zástupkyne žalobcu jednoznačne vyplýva, že žalovaná 3/ zmluvu podpisovala v T. na parkovisku. Skutočnosť, že podpis na zmluve nepatrí žalovanej 3/ táto síce nevyvrátila, avšak z vyššie popísaných okolností podpisovania zmluvy vyplýva, že právny úkon písomného vyhlásenia ohľadom ručenia v žiadnom prípade nebol urobený určite a zrozumiteľne, tak ako to vyžaduje Občiansky zákonník, keď žalovaná 3/ nedostala pred podpisom k dispozícii celú zmluvu a nebola jednoznačne oboznámená so sumou, za ktorú preberá ručenie. Žalobca tieto tvrdenia žalovanej 3/ ničím nevyvrátil, poukázal iba na skutočnosť, že od podpisu uplynul dlhý čas a že tvrdenia osôb pred vyšetrovateľom sú nekonzistentné. Podľa názoru súdu prvej inštancie, žalovaná 3/ svojím tvrdením, dôkaznými prostriedkami a popisáním okolností overovania podpisu poprela tvrdenia, že sa so zmluvou riadne oboznámila, a že ju mala k dispozícii a mohla sa s ňou pred podpisom oboznámiť a žalobca následne nijak tieto jej tvrdenia nevyvrátil. Dôkazné bremeno preukázania, že žalovaná sa so zmluvou oboznámila je v tomto prípade na žalobcovi. Taktiež ani zo spôsobu zopnutia zmluvy nie je evidentné, že táto bola zopnutá už v deň, keď bola predložená na podpis žalovanej 3/. Čo sa týka sumy 100.000 Sk, ohľadom ktorej žalovaná 3/ tvrdila, že na túto sumu bola ochotná pôvodne prevziať ručenie, tu je nutné uviesť, že ručiteľský záväzok vzniká až písomným vyhlásením, že ručiteľ preberá na seba záväzok, pričom tak ako žalobca nepreukázal, že žalovaná 3/ bola oboznámená so sumou 270.000 Sk tak nepreukázal, ani že bola oboznámená so sumou 100.000 Sk, a že písomne vyhlásila, že preberá záväzok vo výške 100.000 Sk a z tohto dôvodu súd žalobu voči žalovanej 3/ zamietol v celom rozsahu.

1.4. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1, ods. 2, § 262 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“), na odvolanie žalobcu proti výrokom II. a III. rozsudku súdu prvej inštancie, rozsudkom z 22. novembra 2023 sp. zn. 11Co/21/2023 rozhodol tak, že:

„Potvrďuje rozsudok vo výroku III., ktorým súd žalobu voči žalovanej v 3/ rade zamietol a vo výroku V. o trovách konania, ktorým priznal žalovanej v 3/ rade voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

Žalovaná v 3/ rade má nárok voči žalobcovi na náhradu trov odvolacieho konania.

Zrušuje rozsudok vo výroku II., ktorým súd v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a vo výroku IV. o trovách konania a v rozsahu zrušenia vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.“

2.1. Odvolací súd konštatoval, že z obsahu spisu a z vykonaného dokazovania vyplýva, že žalovaná 3/ konzistentne počas konania tvrdila a preukázala, že jej vôľa bola prevziať ručenie za záväzok pôvodnej dlžníčky E. N. vo výške 100.000 Sk. O tom, že úver je poskytnutý vo výške 270.000 Sk žalovanej 3/ oznámené nebolo. Tvrdenie žalovanej 3/ potvrdila na pojednávaní dňa 24. 1. 2018 aj samotná dlžníčka (č. I. 109 až 111 spisu). Obchodná zástupkyňa žalobcu Q. V. pred vyšetrovateľom Policajného zboru vo U. V. vypovedala (Uznesenie zo dňa 29. 11. 2021 ČVS:ORP-226/VYS-VK-2021, č. I. 323 spisu), že do T. išla spolu s overovateľkou z Obecného úradu Q. L., nevedela jej meno, k pani I. prišli podvečer, ona zmluvu podpísala, mala ju v ruke, bolo to na parkovisku, ale žalovaná 3/ si to pozrela a podpísala a neskôr sa to spravilo ako zápis na obecnom úrade, aby to tá overovateľka videla, a to sa muselo urobiť minimálne deň po žiadateľoch, ale spravilo sa to takto len teraz, nevie prečo až 22. 8. 2006. Tvrдила, že overovateľ videl podpis osoby p. I. a zápis bol vykonaný neskôr, keď už to všetci podpísali, ručiteľ môže urobiť podpis až po dlžníkoch. V závere výpovede uviedla, že keď si dobre spomína, overovateľka mala knihu so sebou. Pred vyšetrovateľom Policajného zboru dňa 12. 11. 2021 (č. I. 323 zadná strana) bývalá overovateľka obecného úradu, p. Q. uviedla, že písmo v knihe osvedčenia a razítko na Zmluve o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere zo dňa 8. 8. 2006 je jej, ale podpis je starostky. Určite išlo o osvedčenie na obecnom úrade, nakoľko je tam písmeno A. V žiadnom T. nebola, mená na zmluvách nepozná ani sprostredkovateľky PSS a.s.. Skutočnosť, že nikto z pracovníkov obecného úradu dňa 22. 8. 2006 v Poprade nebol overovať podpis, potvrdila aj starostka obce. Žalovaná 3/ v konaní predložila dôkaz o tom, že v daný deň bola v práci. Tento dôkaz nebol žalobcom vyvrátený ani spochybnený. Skutočnosť, že žalovaná 3/ dňa 22. 8. 2006 bola overiť podpis na obecnom úrade Q. L. nebola preukázaná. E. N., pôvodná dlžníčka, na pojednávaní dňa 24. 1. 2018 vyjadrila, že jej obchodná zástupkyňa právneho predchodcu žalobcu uviedla, že sa so žalovanou stretla, túto zmluvu podpísala a teda, že je potrebné už podpísať a overiť podpisy len E. N. a jej rodičmi. Uvedené je v rozpore s tvrdením Q. V., že žalovaná 3/ mala podpisovať ako posledná, ako aj dátumy v samotnej zmluve. Z vykonaného dokazovania teda vyplýva správny záver súdu prvej inštancie o tom, že žalobca v konaní nepreukázal a nepoprel tvrdenia žalovanej 3/, žeby žalovaná 3/ písomne prevzala na seba ručiteľský záväzok vo výške 270.000 Sk. Esenciálnymi náležitosťami ručiteľského vyhlásenia, okrem všeobecných (§ 34 a nasl. Občianskeho zákonníka), sú určenie primárneho záväzku (pohľadávky) veriteľa a dlžníka, za ktorý sa ručiteľ zaručuje a prísľub, ktorým ručiteľ berie na seba, že pohľadávku uspokojí. Žalobca nevyvrátil tvrdenie žalovanej 3/, že na parkovisku v T. podpísala jeden alebo dva papiere, avšak nie celú zmluvu. Bývalá pracovníčka, ktorá na obecnom úrade v tom čase overovala podpisy, a rovnako aj starostka obce vyvrátili tvrdenie obchodnej zástupkyne právneho predchodcu žalobcu, že v ten deň boli overiť podpis v T.. Skutočnosť, že obchodná zástupkyňa bola sama v T. nepriamo potvrdila aj E. N. na pojednávaní dňa 24. 1. 2018, keď uviedla, že pani zo stavebnej sporiteľne bola osobne za pani I. (bod 11. odôvodnenia). Ak žalovaná 3/ podpísala len čisté papiere, z ktorých nebolo zrejmé, aký ručiteľský záväzok na seba preberá ide o právny úkon neurčitý. V konaní žalobca nepreukázal, že žalovaná 3/ mala vedomosť o tom, že výška úveru je skoro trojnásobne vyššia (270.000 Sk) ako výška úveru, za ktorý bola žalovaná 3/ ochotná na základe dohody s pôvodnou dlžníčkou E. N. na seba prevziať ručiteľský záväzok. V danom prípade absentuje prejav vôle žalovanej 3/ prevziať na seba ručiteľský záväzok vo výške 270.000 Sk. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd rozsudok vo výroku III., ktorým súd žalobu voči žalovanej 3/ zamietol a vo výroku V., ktorým žalovanej 3/ priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % v zmysle ustanovenia § 387 CSP ako vecne správny potvrdil.

2.2. O trovách odvolacieho konania žalovanej 3/ odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP tak, že žalovaná 3/ vzhľadom na úspech v odvolacom konaní má nárok voči žalobcovi na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

2.3. Odvolací súd taktiež dospel k záveru, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, preto odvolací súd postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II., ktorým súd v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a s ním súvisiaci

výrok IV. o náhrade trov konania zrušil a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalší konanie a nové rozhodnutie.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu v časti, v ktorej krajský súd potvrdil rozsudok okresného súdu a v časti, v ktorej krajský súd priznal žalovanej 3/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi, podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktoré odôvodnil poukazom na ustanovenie § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

3.1. Dovolateľ uvádza, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, a to výkladu čl. 8 CSP v otázke, ktorá strana sporu znáša dôkazné bremeno na preukázanie skutkových tvrdení týkajúcich sa okolností uzavretia právneho úkonu, ktoré spochybňujú uplatnený nárok žalobcu, a či je možné od strany sporu požadovať preukázanie neexistujúcich skutočností. Dovolateľ poukázal na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/81/2010 a 3Cdo/2/2016.

3.2. Podľa dovolateľa sa krajský súd vôbec nevysporiadal s odvolacou námietkou žalobcu a to, že nie je dôkaznou povinnosťou žalobcu vyvrátiť tvrdenia žalovanej 3/, ktoré neboli podložené jediným dôkazom, a že je výlučne dôkaznou povinnosťou žalovanej 3/, aby predložila dôkazy na preukázanie jej tvrdení. V súlade s všeobecne judikovanou a akceptovanou negatívnou dôkaznou teóriou nie je možné od žalobcu požadovať, aby preukázal, že zmluva, na ktorej je úradne osvedčený podpis žalovaného, ktorého pravosť bola overená aj súdnym znalcom bola žalovanej 3/ daná k podpisu v celosti, a to len s odkazom na tvrdenie žalovanej 3/, že mu zmluva nebola predložená celá a napriek tomu ju podpísala. V prejednávacom prípade došlo zo strany súdu k popretiu existencie skutkových tvrdení žalobcu, ktorými namietal účelové tvrdenia žalovanej 3/. Z písomných podaní žalobcu jednoznačne vyplýva, že s tvrdeniami žalovanej 3/ nesúhlasil a v tomto smere uvádzal vlastné skutkové tvrdenia, ktoré aj vyplývali z predložených dôkazov. Krajský súd vo svojom rozhodnutí neposkytol odpoveď na rozhodujúce právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s nárokom žalobcu, ktoré žalobca namietal v podanom odvolaní, v dôsledku čoho je odôvodnenie jeho rozhodnutia nepreskúmateľné. Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu nie je možné zistiť, ako sa krajský súd vysporiadal s námietkou žalobcu uvedenou v podanom odvolaní, že dôkazné bremeno zaťažuje žalovanú 3/, ktorá tvrdí skutočnosti vylučujúce uplatnené právo žalobcu ako aj to, že nemožno od žalobcu požadovať, aby preukázal neexistenciu okolností tvrdených žalovanej 3/ ako aj to, že v súdnom spise sa nenachádza jediný dôkaz preukazujúci účelové tvrdenie žalovanej 3/, že jej bola k podpisu predložená len posledná strana zmluvy a okresný súd ako aj krajský súd na žiadny dôkaz nepoukázali napriek výslovným námietkam žalobcu. Žalobca uvádza, že podpis na zmluve bol vlastnoručným podpisom žalovanej 3/, o čom svedčí vykonané odborné vyjadrenie znalkyne v odbore písomoznalectvo a rovnako tak tento podpis žalovanej 3/ na zmluve bol osvedčený Obecným úradom Q.. K tvrdeniam žalovanej 3/, že k podpisu zmluvy jej nebola predložená celá zmluva, žalovaná 3/ nepredložila žiadne dôkazy. Podľa názoru žalobcu, žalovaná 3/ v konaní neuniesla dôkazné bremeno ohľadom tvrdenia, že k podpisu zmluvy jej predmetná zmluva nebola predložená ako celok, ale len jej vybrané časti. Rovnako tak názor súdu, že je povinnosťou žalobcu preukázať, že zmluvu žalovaná 3/ podpísala ako celok je v rozpore so všeobecne uznávanou negatívnou dôkaznou teóriou, v zmysle ktorej nemožno od nikoho spravodlivo požadovať, aby preukazoval reálnu neexistenciu určitej skutočnosti, teda niečo čo sa nestalo z dôvodu, že preukazovanie takejto skutočnosti je spravidla objektívne nemožné.

3.3. Dovolateľ navrhuje, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu a rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Zároveň si vyčíslil trovy dovolacieho konania.

4. Žalovaná 3/ vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedla, že žalobca ako dominus litis nemal predsa v konaní preukazovať neexistenciu akejkoľvek skutočnosti. Naopak žalobca mal preukázať skutočnosť, že žalovaná 3/ obdržala zmluvu aj ručiteľský záväzok ako celok, bola riadne oboznámená s obsahom listín, VOP a teda, že vedela, čo podpisuje. Žalobca v tomto smere nepreukázal nič, len poukázal na podpis žalovanej 3/, ktorý mal byť úradne osvedčený. Žalovaná 3/ však v konaní predložila viaceré dôkazy, z ktorých bolo nespochybniteľne preukázané, že zmluva rozhodne nebola podpísaná za okolností prezentovaných žalobcom. Jednak žalovaná 3/ nevedela, že sa stáva ručiteľom za záväzok až vo výške 270.00 Sk, jednak nemala k dispozícii riadne vyplnenú kompletnú zmluvu a jednak nikdy a nikde nebola svoj podpis úradne osvedčiť. Všetky tieto skutkové okolnosti vyplynuli z vykonaných dôkazov. Žalovaná 3/ od počiatku konzistentne tvrdí, že hodlala prevziať ručiteľský záväzok k úveru istiny 100.000 Sk, avšak napokon bola uvedená do omylu o výške istiny. Nikdy o istine v sume 270.000 Sk nebola informovaná, toto zistila až z upomienok a predžalobných výziev, ktoré jej začal pôvodný veriteľ, t. j. právny predchodca žalobcu, zasielať. Nikdy jej nebola doručená riadne vyplnená a podpísaná zmluva

ani VOP k nej - tu žalovaná 3/ len dodáva, že dôkaz opaku, teda, že tieto jej doručené boli, bol na žalobcovi. Žalovaná 3/ navrhuje, aby dovolací súd dovolanie zamietol. Žalovaná 3/ si uplatňuje nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na odôvodnenie uvedeného záveru dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť, z čoho konkrétne vyvodzuje prípustnosť dovolania a v spojitosti s tým označiť v dovolaní náležitým spôsobom tiež dovolací dôvod. V dôsledku spomenutej viazanosti neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; jeho integrálnou súčasťou je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti jeho strán, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia a na jeho riadne odôvodnenie, zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

8.2. Porušením práva na spravodlivý proces v zmysle uvedeného ustanovenia zákona treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

9. Pretože dovolateľ namietal nedostatočné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu, dovolací súd pristúpil k posúdeniu argumentačnej udržateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu z pohľadu, či napĺňa záruky garantujúce, že výkon spravodlivosti v danom prípade nie je arbitrárny (svojvoľný), a či je zachované právo dovolateľa na riadne odôvodnenie rozhodnutia.

10. Ústavný súd Slovenskej republiky vo viacerých svojich rozhodnutiach, aktuálne napr. v uznesení sp. zn. III. ÚS 44/2022 zo dňa 27. januára 2022 uviedol, že arbitrárnosť sa v zásade môže prejavovať vo dvoch podobách. Procesná arbitrárnosť je hrubým alebo opakovaným porušením zásadných ustanovení právnych predpisov upravujúcich postup orgánu verejnej moci, hmotnoprávna (meritórna) arbitrárnosť sa prejavuje ako extrémny nesúlad medzi právnym základom pre rozhodovanie vecí a závermi orgánu verejnej moci, ktoré sú vo vzťahu k tomuto právnemu základu neobhájiteľné všeobecne akceptovateľnými výkladovými postupmi (II. ÚS 576/2012). Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že arbitrárnosť (i zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí) všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prejednávaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (napr. IV. ÚS 115/03). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“). O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho

rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak sa zistí taká interpretácia a aplikácia právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

11. Z obsahu dovolania vyplýva, že žalobca namietal nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia, najmä to, že dôkazné bremeno zaťažuje žalovanú 3/, ktorá tvrdí skutočnosti vylučujúce uplatnené právo žalobcu; že nemožno od žalobcu požadovať, aby preukázal neexistenciu okolností tvrdených žalovanou 3/; že v súdnom spise sa nenachádza jediný dôkaz preukazujúci účelové tvrdenie žalovanej 3/, že jej bola k podpisu predložená len posledná strana zmluvy a okresný súd ako aj krajský súd na žiadny dôkaz nepoukázali.

12. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Prvoinštančné a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09). Podľa názoru dovolacieho súdu odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu v spojení s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 393 ods. 2 CSP a § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok. Z odôvodnení oboch rozhodnutí sú zrejmé právne úvahy odvolacieho aj okresného súdu, ktoré viedli k prijatiu konečného záveru. Súd prvej inštancie spolu s odvolacím súdom uviedli, čo je predmetom konania, aké skutočnosti tvrdili sporové strany, z ktorých vykonaných dôkazov vychádzali, ako ich vyhodnotili, jasne a zrozumiteľne vysvetlili, ktoré skutočnosti vzali za preukázané, teda z akého skutkového stavu veci vychádzali, ktoré ustanovenia zákona aplikovali a ako vec právne posúdili, a zároveň sa vysporiadali s podstatnými vyjadreniami a námietkami strán konania.

12.1. Súd prvej inštancie sa v odôvodnení svojho rozhodnutia relevantným spôsobom vysporiadal s námietkami žalobcu (bod 49), kde vyhodnotil, že „Z tvrdení žalovanej v 3. rade vyplýva, že nejakú listinu podpísala na parkovisku v T., avšak nie je zrejmé, či to bola uvedená zmluva alebo listina Žiadosť o úver. Jednoznačne však tvrdila, že k dispozícii mala iba jeden, maximálne 2 listy papiera, na ktorých nikde nebola uvedená suma, za ktorú preberá ručenie. Z odborného vyjadrenia T., znalkyne v odbore písomznanectvo vyplýva, že podpis ručiteľky na Zmluve o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere je podpisom žalovanej v 3. rade. Žalovaná v 3. rade Zmluvu o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere ako ručiteľka vlastnoručne podpísala. Z ďalších dôkazných prostriedkov vyplynulo, že žalovaná v Q. L. overiť podpis nebola, keďže v uvedený deň bola v práci v T. a dokonca aj z tvrdenia obchodnej zástupkyne žalobcu jednoznačne vyplýva, že žalovaná v 3. rade zmluvu podpisovala v T. na parkovisku. Skutočnosť, že podpis na zmluve nepatrí žalovanej v 3. rade táto síce nevyvrátila, avšak z vyššie popísaných okolností podpisovania zmluvy vyplýva, že právny úkon písomného vyhlásenia ohľadom ručenia v žiadnom prípade nebol urobený určite a zrozumiteľne, tak ako to vyžaduje Občiansky zákonník, keď žalovaná v 3. rade nedostala pred podpisom k dispozícii celú zmluvu a nebola jednoznačne oboznámená so sumou, za ktorú preberá ručenie.“

12.2. Súd prvej inštancie taktiež dôvodil, že „... svojím tvrdením, dôkaznými prostriedkami a popísaním okolností overovania podpisu žalovaná v 3. rade poprela tvrdenia, že sa so zmluvou riadne oboznámila, a že ju mala k dispozícii a mohla sa s ňou pred podpisom oboznámiť a žalobca následne nijak tieto jej tvrdenia nevyvrátil. Dôkazné bremeno preukázania, že žalovaná sa so zmluvou oboznámila je v tomto prípade na žalobcovi. Taktiež ani zo spôsobu zopnutia zmluvy nie je evidentné, že táto bola zopnutá už v deň, keď bola predložená na podpis žalovanej v 3. rade. Čo sa týka sumy 100.000 Sk, ohľadom ktorej žalovaná v 3. rade tvrdila, že na túto sumu bola ochotná pôvodne prevziať ručenie, tu je nutné uviesť, že ručiteľský záväzok vzniká až písomným vyhlásením, že ručiteľ preberá na seba záväzok, pričom tak ako žalobca nepreukázal, že žalovaná v 3. rade bola oboznámená so sumou 270.000 Sk, tak nepreukázal, ani že bola oboznámená so sumou 100.000 Sk, a že písomne vyhlásila, že preberá záväzok vo výške 100.000 Sk a z tohto dôvodu súd žalobu voči žalovanej v 3. rade zamietol v celom rozsahu.“

12.3. Následne odvolací súd vo svojom rozhodnutí vychádzal z obsahu spisu a z vykonaného dokazovania, kde mu vyplývalo, že žalovaná 3/ konzistentne počas konania tvrdila a preukázala, že jej vôľa bola prevziať ručenie za záväzok pôvodnej dlžníčky vo výške 100.000 Sk. O tom, že úver je poskytnutý vo výške 270.000 Sk žalovanej 3/ oznámené nebolo. Tvrdenie žalovanej 3/ potvrdila na pojednávaní dňa 24. 1. 2018 aj samotná dlžníčka.

12.4. Odvolací súd vychádzal okrem iného aj z výpovede obchodnej zástupkyne žalobcu pred vyšetrovateľom Policajného zboru, výpovede bývalej overovateľky obecného úradu, výpovede pôvodnej dlžníčky, ako aj z dôkazu žalovanej 3/ o tom, že v daný deň bola v práci, pričom z vykonaného dokazovania dospel taktiež k záveru o tom, že žalobca v konaní nepreukázal a nepoprel tvrdenia žalovanej 3/, žeby žalovaná 3/ písomne prevzala na seba ručiteľský záväzok vo výške 270.000 Sk.

13. K námietkam dovolateľa týkajúcim sa nedostatkov odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu treba uviesť, že právo na istú kvalitu súdneho konania, ktorého súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v sebe zahŕňajú aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán významnými pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, Séria A, č. 254-B, str. 49, § 30). Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

14. Z prieskumnej povahy dovolacieho konania a z charakteru dovolacieho konania vyplýva, že dokazovanie sa v ňom nevykonáva a dovolaciemu súdu ani neprislúcha prehodnocovať dôkazy vykonané v konaní na súdoch nižšej inštancie. To, akým spôsobom súd vykonáva a vyhodnocuje jednotlivé dôkazy, na ktoré prihliadne a v akej miere, je vždy vecou konajúceho súdu. Dovoláním sa nemožno domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolateľom tvrdené nesprávne hodnotenie dôkazov nie je preto spôsobilé založiť bez ďalšieho zmatečnosťnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dovolací súd v posudzovanom spore nezistil v postupe súdu nižšej inštancie pochybenia alebo vady v procese dokazovania a jeho hodnotenia, predstavujúce porušenie práva žalobcu na spravodlivé súdne konanie.

15. Hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Aktuálna procesná právna úprava vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, vyplývajúca z ústavného princípu nezávislosti súdov. Táto zásada znamená, že záver, ktorý si sudca z vykonaných dôkazov urobí, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Postup sudcu ale neznamená, že sudca nie je viazaný ústavnými princípmi predvídateľnosti a zákonnosti rozhodnutia. Naopak, konečné meritórne rozhodnutie musí vykazovať logickú, funkčnú a teleologickú zrodu s priebehom konania (porov. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarčinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. Beck, 2016, 1540 s., str. 729). V prípade nesprávneho hodnotenia dôkazov však nejde o dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. Porušením práva na spravodlivý proces nie je pritom iné hodnotenie vykonaných dôkazov súdom, než aké sú predstavy strany sporu.

16. To, že dovolateľ so skutkovými závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu nesúhlasil a nestotožnil sa s nimi, nemôže samo osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

17. Dovolací súd uvádza, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je tento prípad. Žalobca preto neopodstatnene namieta, že mu

odvolací súd nedostatočným a nepresvedčivým odôvodnením rozhodnutia znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné, alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05).

17.1. Skutočnosť, že dovolateľ sa s názorom súdov nižšej inštancie nestotožnil, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP tak nemožno považovať to, že súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa. Žalobca preto neopodstatnene namieta existenciu tejto vady v zmysle § 420 písm. f) CSP.

18. Na základe vyššie uvedeného možno uzavrieť, že odvolací súd v konaní nepostupoval spôsobom, ktorý by bol v rozpore s kogentnými procesnými ustanoveniami, a ktorým by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľ neopodstatnene namieta nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie jeho procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Dovolací súd preto dovolanie žalobcu v tejto časti ako procesne neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

19. Dovolací súd sa ďalej zaoberal s namietaným dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

20. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

20.1. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

21. Dovolateľ ako právnu otázku uviedol: „... ktorá strana sporu znáša dôkazné bremeno na preukázanie skutkových tvrdení týkajúcich sa okolností uzavretia právneho úkonu, ktoré spochybňujú uplatnený nárok žalobcu, a či je možné od strany sporu požadovať preukázanie neexistujúcich skutočností“?

22. V zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. a) CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. K tomu dovolací súd uvádza nasledovné:

23. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a) CSP, je charakteristický odklon jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov odvolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu“. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a) CSP, by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, c/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená (k tomu pozri napr. rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/6/2017; podobne tiež napr. 4Cdo/95/2017 a 7Cdo/140/2017).

23.1. V dovolaní, prípustnosť ktorého je vyvodzovaná z § 421 ods. 1 písm. a) CSP, musí dovolateľ špecifikovať ním tvrdený odklon od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu bližšou konkretizáciou rozhodnutia (rozhodnutí) odvolacieho súdu, ktoré napĺňa pojem ustálená prax odvolacieho súdu (R 83/2018). Ustálená rozhodovacia prax najvyššieho súdu je vyjadrená predovšetkým v stanoviskách alebo rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky.

23.2. Bez konkretizovania podstaty odklonu odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým nahrádzať aktivitu dovolateľa, resp. advokáta, ktorý spísal dovolanie a zastupuje dovolateľa. V rozhodovacej praxi dovolacieho súdu je tiež ustálený názor, v zmysle ktorého sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

24. Dovolací súd považuje za potrebné uviesť, čo sa považuje za ustálenú súdnu prax dovolacieho súdu. Do tohto pojmu patria predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali (3Cdo/158/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 6Cdo/21/2017). Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

25. Zhrnúc vyššie uvedené, z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP je relevantná len taká otázka, ktorá kumulatívne vykazuje všetky nižšie uvedené znaky: a/ musí ísť o otázku riešenú odvolacím súdom, ktorá je buď hmotnoprávneho alebo procesnoprávneho charakteru, b/ spôsob jej vyriešenia odvolacím súdom zakladá „odklon“ od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ odvolací súd na jej riešení založil svoje rozhodnutie, d/ uvedená otázka musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní, e/ vždy musí ísť o otázku právnu, nie skutkovú; ak niektorý z týchto znakov chýba, dovolanie nie je podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP prípustné (k tomu pozri R 1/2018).

26. Dovolací súd sa najskôr zaoberal tým, či sú splnené predpoklady prípustnosti dovolania, a to najmä z hľadiska, či v prípade dovolateľom nastolenej právnej otázky, ide o takú otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu.

27. Dovolateľ namietal správnosť záveru odvolacieho súdu, týkajúceho sa dôkazného bremena na preukázanie skutkových tvrdení týkajúcich sa okolností uzavretia právneho úkonu. Dovolateľ poukázal, že sudy sa odklonili od rozhodnutí sp. zn. 6Cdo/81/2010 a sp. zn. 3Cdo/2/2016.

28. V uznesení Najvyššieho súdu SR z 31. 05. 2010 sp. zn. 6Cdo/81/2010 je konštatované: „... samotná skutočnosť, či účastník konania vystupuje na strane žalobcu alebo žalovaného, nemá priamy vplyv na jeho povinnosť tvrdiť rozhodujúce skutočnosti a predložiť alebo označiť dôkazy na svoje tvrdenia. Rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi účastníkmi v spore závisí na tom, ako vymedzuje právna norma práva a povinnosti účastníkov. Obvykle platí, že skutočnosti navodzujúce žalované právo musí tvrdiť žalobca, zatiaľ čo okolnosti toto právo vylučujúce sú záležitosťou žalovaného. Bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno vystihuje aktuálnu skutkovú a dôkaznú situáciu konania.“

29. V rozsudku z 11. 04. 2017 sp. zn. 3Cdo/2/2016 najvyšší súd uviedol: „... dôkazné bremeno ohľadom určitých skutočností zaťažuje toto účastníka konania, ktorý z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky; ide o toho účastníka, ktorý tiež existenciu takýchto skutočností tvrdí. V niektorých prípadoch však strana zaťažená dôkazným bremenom objektívne nemá a nemôže mať k dispozícii informácie o skutočnostiach, významných pre rozhodnutie v spore, pričom protistrana má tieto informácie k dispozícii. V prípade, že strana zaťažená dôkazným bremenom prednesie aspoň „oporné body“ skutkového stavu a zvýši tak pravdepodobnosť svojich skutkových tvrdení, nastupuje „vysvetľovacia povinnosť“ protistrany.“

30. Dovolací súd uvádza, že odvolací súd sa od uvedených rozhodnutí najvyššieho súdu žiadnym spôsobom neodklonil (vzhľadnuc aj na bod 13. tohto uznesenia), nakoľko odvolací súd z vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žalobca v konaní nepreukázal a nepoprel tvrdenia žalovanej 3/, žeby žalovaná 3/ písomne prevzala na seba ručiteľský záväzok vo výške 270.000 Sk. Ako bolo vo vyššej judikatúre uvedené, dôkazné bremeno ohľadom určitých skutočností zaťažuje toto účastníka konania, ktorý z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky. Podľa odvolacieho súdu v konaní žalobca nepreukázal, že žalovaná 3/ mala vedomosť o tom, že výška úveru je skoro trojnásobne vyššia (270.000 Sk) ako výška úveru, za ktorý bola žalovaná 3/ ochotná na základe dohody s pôvodnou dlžníčkou na seba prevziať ručiteľský záväzok.

31. Rovnako súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí v súlade s danou judikatúrou riadne vyhodnotil, že žalobca nepreukázal, že žalovaná 3/ bola oboznámená so sumou 270.000 Sk, nepreukázal, ani že bola oboznámená so sumou 100.000 Sk, a že písomne vyhlásila, že preberá záväzok vo výške 100.000 Sk; a z tohto dôvodu súd prvej inštancie žalobu voči žalovanej 3/ zamietol v celom rozsahu.

32. V zmysle vyššie uvedeného je zrejmé, že žalobca sa nestotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu. Taktiež je zrejmé, že dovolateľ v dovolaní nepoukázal na žiadne rozhodnutie najvyššieho súdu, od ktorého by sa súdy nižších inštancií odklonili. Žalobca tak nedôvodne namieta odklon od judikatúry najvyššieho súdu. Sama polemika s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika prístupu odvolacieho súdu k právnemu posudzovaniu vecí významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. a) CSP (porovnaj aj rozhodnutie sp. zn. 3Cdo/6/2017).

33. Z uvedených dôvodov preto dovolateľom vymedzená otázka nespĺňa kritériá vymedzenia dovolacieho dôvodu v zmysle ustanovení § 432 až § 435 CSP. Len samotné spochybňovanie správnosti skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov súdom, ako i sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní vecí významovo nezodpovedajú predpokladom prípustnosti dovolania, ktoré sú definované v § 432 CSP v spojení s § 421 ods. 1 CSP. Dovolanie podané pre nesprávne právne posúdenie nemožno odôvodniť ani spochybnením skutkových záverov súdov nižšej inštancie na základe tvrdeného nesprávneho vyhodnotenia dôkazov. Prelomenie stavu právnej istoty nastolenej právoplatnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu, konštatovaním prípustnosti dovolania v danom prípade do úvahy neprichádza.

34. Dovolací súd preto konštatuje, že prípustnosť dovolania uplatneného dovolateľom podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP nie je daná. Preto dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol v zmysle § 447 písm. f) CSP.

35. Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd preto uzatvára, že dovolateľom formulovaná otázka nepredstavuje vymedzenie právnej otázky tak, ako to predpokladá § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Rovnako dovolateľ neopodstatnene namieta nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie jeho procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Dovolací súd preto dovolanie žalobcu ako procesne neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) a f) CSP.

36. Žalovaná 3/ bola v dovolacom konaní úspešná, preto jej dovolací súd na základe ustanovenia § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

37. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.